

УДК 666.983 Ука з національно-культурного розвитку та освіти

**И.А. Емельянова, д-р техн. наук,
С.А. Гузенко**
**национальный
университет строительства и архитектуры**

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ РАБОТЫ ПНЕВМОТРАНСПОРТНОЙ УСТАНОВКИ НА КРУПНОЗЕРНИСТЫХ БЕТОННЫХ СМЕСЯХ В КОМПЛЕКТЕ МАЛОГАБАРИТНОГО ОБОРУДОВАНИЯ

Показана целесообразность использования малогабаритного оборудования в условиях строительной площадки при работе на крупнозернистых бетонных смесях. Приведена зависимость для определения КПД пневмотранспортной установки, показана возможность ее эффективного использования.

The expediency of usage of the small-sized equipment in conditions of a building site is rotined by activity on coarse-grained concrete mixes. The relation for definition efficiency of the pneumotransport installation is adduced, the capability of its effective utilization is rotined.

Введение

Различные комплекты использования малогабаритного оборудования апробированы на мелкозернистых бетонных смесях на многих строительных объектах Украины [1]. Однако в условиях строительной площадки зачастую возникает необходимость в потреблении крупнозернистых бетонных смесей, подача которых осуществляется большими энергоемкими бетононасосами. Эти машины работают на подвижных бетонных смесях. В конечном итоге, это отражается на прочностных показателях укладываемых бетонов. Возможность в аналогичных условиях использования усовершенствованного малогабаритного оборудования на крупнозернистых малоподвижных смесях ($d_{\max} = 20 \text{ мм}$) представляет интерес, расширяет область использования таких машин и свидетельствует об их универсальности и эффективности.

Результаты исследований

На рис. 1 представлена технологическая схема транспортирования крупнозернистой бетонной смеси, которая также может быть использована для выполнения работ по шприц-бетонированию. В данную схему включена пневмотранспортная установка, в которую входят ячейковый питатель 6, эжектор 5 и камера смешения 9 крупного заполнителя с сжатым воздухом. В данной схеме используется двухпоршневой растворобетононасос 4 с принудительной загрузкой мелкозернистой бетонной смеси.

Данная технологическая схема успешно работает и с растворобетононасосами других конструктивных решений [1].

На рис. 2 показана структурная схема выполнения шприц-бетонирования при использовании малогабаритного оборудования, на которой показаны все участки рабочей трассы, требующие затрат энергии.

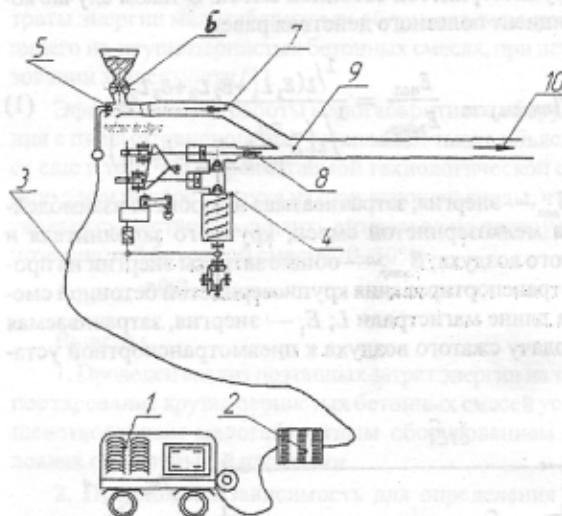

Рис. 1. Технологическая схема транспортирования крупнозернистой бетонной смеси

1 — компрессор, 2 — воздушный фильтр,
 3 — воздухопровод, 4 — раствороробетононасос,
 5 — эжектор, 6 — ячейковый питатель,
 7 — магистраль подачи крупного заполнителя,
 щебня, 8 — магистраль подачи мелкозернистой
 бетонной смеси, 9 — камера смешения бетонной
 смеси и крупного заполнителя, 10 — магистраль
 транспортирования крупнозернистой бетонной
 смеси

Структурная схема, представленная на рис. 2, иллюстрирует последовательность рабочих участков транспортирования как компонентов, так и воздушно-бетонной смеси, требующих определенных затрат энергии. Анализ затрат энергии отдельных этапов транспортирования смеси и ее компонентов произведен ранее [2, 3].

Оцінка ефективності роботи усовершенствованого малогабаритного обладнання з використанням додаткової пневмотранспортної установки може бути проведена по качественим показникам процеса симісивання мелкозернистої бетонної смесі з крупним заполнителем.

Одним із таких показників є ступінь однородності отриманої повітряно-бетонної крупнозернистої смесі. Експериментальна перевірка повітряно-бетонної смесі в кінці магістралі транспортування показала високу ступінь однородності. Це свідчить про правильну обрані параметри робочого процеса, починаючи від ділянки довжиною L_1 до ділянки довжиною L_4 .

Оцінити ефективність роботи пневмотранспортної установки можливо, визначивши її коефіцієнт корисного діяння.

Для цієї мети слід определити корисну енергію, яка затрачується на взаємодействія мелкозернистої смесі з крупним заполнителем в камері симісивання та проаналізувати загальні затрати на процес подачі крупнозернистої бетонної смесі. В такому випадку коефіцієнт корисного діяння рівний

$$\eta_{\text{пневмуст}} = \frac{\frac{1}{L}(E_1 L_1 + E_2 L_2 + E_3 L_3)}{\frac{1}{L}\left(\sum \frac{E_i L_i}{\eta_{\text{приз}}} - E_{\text{подс}} L_{\text{патр}}\right)}, \quad (1)$$

де $E_{\text{пос}}$ — енергія, затрачувана на процес взаємодействія мелкозернистої смесі, крупного заполнителя та сжатого повітря; $E_{\text{затр}}$ — загальні затрати енергії на процес транспортування крупнозернистої бетонної смесі на довжині магістралі L ; E_i — енергія, затрачувана на подачу сжатого повітря до пневмотранспортної устано-

вки (ПУ) з компресорної установки (КУ); E_2 — енергія, затрачувана на транспортування щебеня в камеру симісивання (ПУ); E_3 — енергія, затрачувана на транспортування мелкозернистої бетонної смесі від растворобетононасоса (РБН) до камери симісивання; L_1 , L_2 , L_3 — відповідні відтинки шляху транспортування; L — загальна довжина транспортної магістралі; $\sum E_i L_i$ — загальна затрачувана енергія на транспортування повітряно-бетонної крупнозернистої смесі:

$$\sum E_i L_i = [E_1 L_1 + (E_2 + E_{\text{пос}}) L_2 + (E_3 + E_4 + E_5) L_3] + E_{\text{пос}}, \quad (2)$$

E_4 — енергія, затрачувана на транспортування повітряно-бетонної крупнозернистої смесі; E_5 — енергія, затрачувана на преодолення сил внутрішнього тренію в смесі; E_6 — енергія, затрачувана на процес переміщення компонентів крупнозернистої бетонної смесі від камери симісивання до робочого сопла (вихіду з гасителя); $E_{\text{пос}}$ — енергія, затрачувана на роботу питателя; L_4 — відстань від камери симісивання до робочого сопла; $E_{\text{подс}}$ — енергія подсоса повітря з оточуючої середи в загальну магістраль для транспортування крупнозернистої бетонної смесі; $L_{\text{патр}}$ — довжина патрубка, через який проводиться подсос повітря; $\eta_{\text{приз}}$ — КПД приводної частини малогабаритного обладнання;

$$\eta_{\text{приз}} = \eta_{\text{ку}} \cdot \eta_{\text{рбн}} \cdot \eta_{\text{пос}}, \quad (3)$$

$\eta_{\text{ку}}$ — КПД компресорної установки; $\eta_{\text{рбн}}$ — КПД растворобетононасоса; $\eta_{\text{пос}}$ — КПД питателя.

В кожному конкретному випадку розглядаються затрати енергії, приведені до одиниці шляху транспортування.

Опреділення складових затрат енергії, представлених в числитірі зависимості (1), проводиться згідно нижеприведених формул:

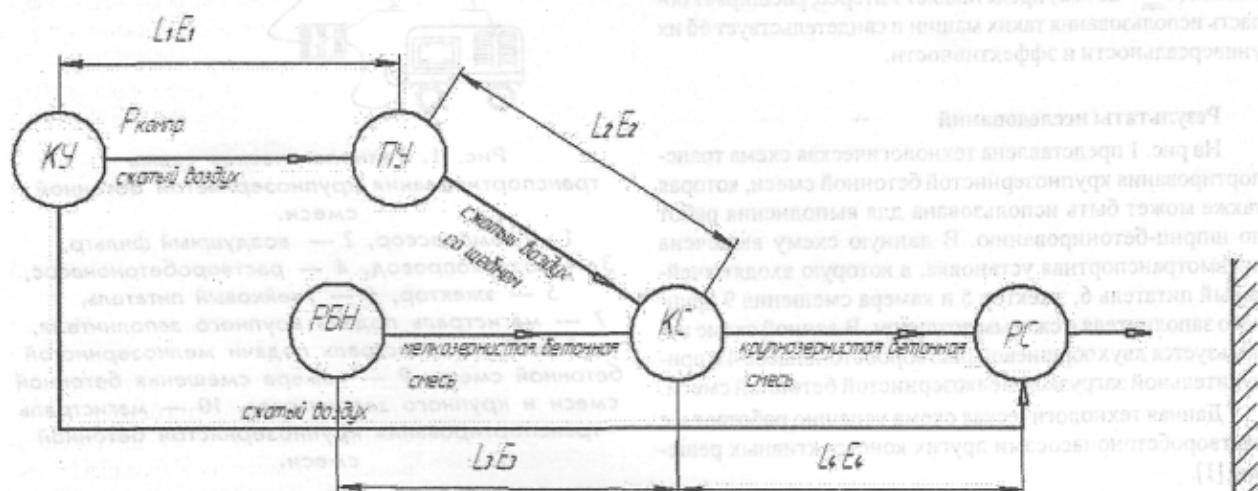

Рис. 2. Структурна схема выполнения торкрет работ (шприц-бетонирования) при использовании малогабаритного оборудования:

КУ — передвижная компресорная установка; ПУ — пневматическая установка; РБН — растворобетононасос; КС — камера симісивання; РС — рабочее сопло;

L_1 — расстояние от компресорной установки до эжектора; L_2 — расстояние от питателя до камеры симісивання; L_3 — расстояние от растворобетононасоса до камеры симісивання; L_4 — расстояние от камеры симісивання до рабочего торкрет-сопла.

$$E_1 = \left[\left(P_b + \frac{\rho v_b^2}{2} \right) v_s \left(S_b - \frac{\pi d^2}{2} \right) \right], \quad (4)$$

де P_b — давлення повітря в трубопроводі (L_1) перед постuplением в камеру смешування; ρ — щільність повітря при давленні P_b ; v_s — швидкість повітря в трубопроводі (L_1); S_b — площа входного отвору в камеру смешування; d — діаметр частини щебеня, переносимого повітрям по трубопроводу в камеру смешування;

$$E_2 = \frac{M_{uq}^* v_{uq}^2}{2} = \frac{M_{uq}^*}{2} \left[\frac{M_{uq}(3-2)}{\pi d^2 \rho_{uq}} \kappa_1 \right]^2, \quad (5)$$

де M_{uq}^* — маса щебеня, поступаючої в камеру смешування за 1 с; $M_{uq}(3-2)$ — маса щебеня двох-трьох частин, поступаючої в камеру смешування за 1 с; v_{uq} — швидкість щебеня в пневмотранспортній магістралі; ρ_{uq} — середня щільність щебеня; κ_1 — коефіцієнт, коректируючий величину об'єму частин щебеня при відсутності форми шара ($\kappa < 1$);

$$E_3 = \frac{M_{mbc}^* v_{mbc}^2}{2}, \quad (6)$$

де M_{mbc}^* — маса мелкозернистої бетонної суміші, поступаючої в камеру смешування за 1 с; v_{mbc} — швидкість поступлення мелкозернистої бетонної суміші в камеру смешування;

$$E_4 = \frac{M_{mbc}^* v_{mbc}^2}{2} = \left[v_s \left(S_b - \frac{\pi d^2}{2} \right) + \frac{M_{mbc}^*}{\rho_{mbc}} \right].$$

• $\cdot \left[v_s \left(S_{1mp} - \frac{\pi d^2}{2} \right) + \frac{M_{uq}^*}{\rho_{uq}} + \frac{M_{mbc}^*}{\rho_{mbc}} \right]^2 / 2, \quad (7)$

де M_{mbc}^* — маса повітряно-бетонної суміші, транспортується за 1 с; M_{mbc} — маса крупнозернистої бетонної суміші, транспортується до робочому соплу (гасителю) за 1 с; ρ_{mbc} — середня щільність крупнозернистої бетонної суміші; ρ_{uq} — середня щільність мелкозернистої бетонної суміші; S_{1mp} — площа поперечного сечення участка трубопроводу L_1 , по якому транспортується крупнозерниста бетонна суміш; v_{mbc} — середня швидкість руху суміші по трубопроводу;

$$E_5 = A = \int_0^R \int_0^{2\pi} \mu \cdot 2v_{mbc} \cdot \frac{2r}{R^2} \cdot 2v_{mbc} \left(1 - \frac{r^2}{R^2} \right) r dr d\phi, \quad (8)$$

де r — поточна координата, відстань від осі трубопроводу.

В кінцевому результаті

$$E_5 = \frac{2.133 \cdot \mu \cdot v_{mbc} \cdot Q}{D_{1mp}}, \quad (9)$$

де μ — динамічна вязкість крупнозернистої бетонної суміші; D_{1mp} — діаметр трубопроводу на ділянці L_1 .

$$E_6 = \kappa_2 \frac{(M_{uq}^* + M_{mbc}^*) \cdot v_{mbc}^2}{2}, \quad (10)$$

де κ_2 — коефіцієнт, що враховує затрати енергії на процес розмішування мелкозернистої бетонної суміші з великим наповнювачем (щебнем); E_{min} — енергія, витрачена на роботу ячейкового питателя.

$$E_{min} = \frac{M_{uq} v_{uq}^2}{2}, \quad (11)$$

де M_{uq} — маса щебеня, подаваема ячейковим питателем; v_{uq} — швидкість подачі щебеня питателем.

Согласно результатам проведених експериментальних досліджень, затрати потужності на роботу питателя становлять $\approx 3\%$ від загальних енергозатрат на транспортування крупнозернистої бетонної суміші.

Енергія додаткового потоку повітря E_{nac} , який поступає через патрубок довжиною L_{nac} від оточуючої середи, як показали результати теоретичних та експериментальних досліджень, дозволяє снизити затрати скатого повітря на роботу пневматичної установки в межах 20% [3].

Таким чином, проаналізовано поэтапно все затрати енергії малогабаритним обладнанням, робота якого на крупнозернистих бетонних сумішах, при використанні залежності (1).

Ефективність роботи малогабаритного обладнання з пневмотранспортною установкою також пояснюється тим, що в предложеній технологічній схемі використано подсію повітря від оточуючої середи, що дозволяє значно снизити його расход на подачу крупнозернистої бетонної суміші (20–30%).

$$\eta_{nac, \text{sum}} \approx 0.2.$$

Висновки

1. Проведено аналіз поэтапних затрат енергії на транспортування крупнозернистих бетонних суміші усовершенствованою малогабаритною обладнанням в умовах будівельної площини.

2. Предложена залежність для визначення КПД пневмотранспортної установки, що враховує явище подсію повітря від оточуючої середи.

Література

1. Ємельянова, І.А. Малогабаритне обладнання для умов виконання токрет-робіт і транспортування будівельних сумішів в умовах будівельного майданчика. — П: ФОП Рибалка Д.Л., 2009. — 84 с.
2. Ємельянова, І.А., Задорожний, А.А., Гузенко, С.А. Особливості руху крупнозернистої бетонної суміші при шприц-бетонуванні з використанням малогабаритного обладнання // Промислова гідравліка і пневматика. — Вінниця. — 2009. — № 2 (38). — С. 11–13.
3. Ємельянова, І.А., Задорожний, А.А., Гузенко, С.А. К вопросу определения эффективности использования малогабаритного оборудования для работы на крупнозернистых бетонных сумішах // Науковий вісник будівництва. — Харків: ХДТУБА. — Вип. 51. — С. 201–205.

Надійшла 28.09.2010 р.